

Finska, B1-lärokurs i årskurs 8-9

Målområde Kulturell mångfald och språkmedvetenhet

Mål 1

Mål för undervisningen

- Handleda eleven att fördjupa sin förståelse för finskans och svenskans betydelse som nationalspråk i Finland
- Handleda eleven att fördjupa sin förståelse för finska språket och dess kulturella mångfald i närmiljön och i olika språkliga sammanhang
- Handleda eleven att lägga märke till värderingar och frågor som berör skola och samhälle

Mål för lärandet som härletts ur målen för undervisningen

Eleven lär sig att förstå finskans och svenskans betydelse som nationalspråk i Finland.

Eleven lär känna olika språkmiljöer samt finska språket och dess kulturella särdrag i närmiljön och olika språkliga sammanhang.

Eleven lär sig förstå värderingar och frågor som berör skola och samhälle.

Föremål för bedömningen

Förmåga att bilda sig en uppfattning om finska språket och dess kulturella mångfald i närmiljön och i olika språkliga sammanhang.

Centralt innehåll som anknyter till målen

I1 Kulturell mångfald och språkmedvetenhet

Fördjupa elevens förståelse för finskans och svenskans ställning som nationalspråk i Finland i frågor som anknyter till bland annat lagstiftning, service, påverkan, tillgång till information, media, kultur, utbildning och arbetslivet. Centrala ämnesområden anknyter till finska, svenska och tvåspråkiga språkmiljöer samt värderingar och frågor som berör skola och samhälle, till exempel demokrati, jämlikhet och yttrandefrihet. Därtill väljs ämnesområden utgående från elevernas intressen.

Mångsidig kompetens

K2, K5

Kunskapskrav för vitsordet 5

Eleven kan nämna någon orsak till att man talar finska och svenska i Finland.

Eleven kan ge ett exempel på någon finskspråkig miljö och dess kulturella särdrag.

Kunskapskrav för vitsordet 7

Eleven kan ge några exempel på finskans och svenskans betydelse som nationalspråk i Finland.

Eleven kan ge några exempel på finskspråkiga miljöer och dess kulturella särdrag.

Kunskapskrav för vitsordet 8

Eleven kan berätta om finskans och svenskans betydelse som nationalspråk i Finland.

Eleven kan berätta om finskspråkiga miljöer och dess kulturella särdrag.

Eleven förstår språkets betydelse för individen.

Kunskapskrav för vitsordet 9

Eleven kan jämföra finskans och svenskans betydelse som nationalspråk i Finland.

Eleven kan jämföra olika språkmiljöer och särdragen i dessa.

Eleven kan ta språkens betydelse i beaktande i olika språkmiljöer.

Mål 2

Mål för undervisningen

- Väcka elevens intresse för språket och stödja utvecklingen av språklig förmåga
- Handleda eleven att lägga märke till regelbundenheter i finska språket och att utnyttja språkvetenskapliga begrepp som stöd för sitt lärande i finska samt dra nytta av andra språk hen kan eller studerar

Mål för lärandet som härletts ur målen för undervisningen

Eleven lär sig att utveckla sin språkliga förmåga i finska.

Eleven lär sig att upptäcka regelbundenheter i finska språket och utnyttja språkvetenskapliga begrepp som stöd för sitt lärande i finska

Eleven lär sig dra nytta av andra språk hen kan eller studerar i sitt lärande i finska

Föremål för bedömningen

Utveckling av språklig medvetenhet och språklig förmåga

Centralt innehåll som anknyter till målen

I1 Kulturell mångfald och språkmedvetenhet

Att stärka elevernas språklig medvetenhet och utveckla deras språkliga förmåga. Ord, uttryck och strukturer i finska studeras i anknytning till situationer och sammanhang där eleverna på ett mångsidigt sätt kan använda sin språklig förmåga och vidareutveckla den. Att öva och utnyttja regelbundenheter i finskan samt utnyttja språkvetenskapliga begrepp som stöd för sitt lärande i finska. Att utnyttja andra språk för sitt lärande i finska.

Mångsidig kompetens

K1, K4

Kunskapskrav för vitsordet 5

Eleven kan göra någon iakttagelse om regelbundenheter i det finska språket.

Eleven kan ge något exempel på ett språkvetenskapligt begrepp.

Kunskapskrav för vitsordet 7

Eleven kan göra några iakttagelser om regelbundenheter i det finska språket.

Eleven kan ge några exempel på hur hen kan använda språkvetenskapliga begrepp som stöd för sitt lärande.

Eleven kan ge något exempel på hur hen kan dra nytta av andra språk hen kan i sina studier i finska.

Kunskapskrav för vitsordet 8

Eleven kan dra några slutsatser om regelbundenheter i det finska språket och använda dem som stöd för sitt lärande.

Eleven kan nämna några språkvetenskapliga begrepp och använda dem som stöd för i sitt lärande.

Eleven kan ge exempel på hur hen kan dra nytta av andra språk hen kan för sina studier i finska.

Kunskapskrav för vitsordet 9

Eleven kan dra slutsatser om regelbundenheter i det finska språket. och använda dem som stöd för sitt lärande.

Eleven kan nämna olika språkvetenskapliga begrepp och använda dem som stöd för sitt lärande.

Eleven kan berätta hur hen kan dra nytta av andra språk hen kan för sina studier i finska.

Målområde: Färdigheter för språkstudier

Mål 3

Mål för undervisningen

- Handleda eleven att ta ansvar och ställa upp mål för sina studier i finska.
- Uppmuntra eleven använda många olika sätt för att lära sig finska även tillsammans med andra.
- Uppmuntra eleven att mångsidigt använda och utveckla sina färdigheter i finska, även med hjälp av digitala verktyg.

Mål för lärandet som härletts ur målen för undervisningen

Eleven lär sig att ta ansvar och ställa upp mål för sina studier i finska.

Eleven lär sig att använda för hen lämpliga sätt att lära sig finska samt mångsidigt använda och utveckla sina färdigheter i finska, även med hjälp av digitala verktyg.

Föremål för bedömningen

Förmåga att ta ansvar för sina studier i finska och att utnyttja mångsidiga sätt för att lära sig finska.

Centralt innehåll som anknyter till målen

I2 Färdigheter för språkstudier

Att öva på att ta ansvar för de egna studierna i finska. Att använda arbetssätt som stärker självständigt och långsiktigt arbete samt kritisk informationssökning Att ställa upp mål och planera verksamheten tillsammans. Att mångsidigt öva olika sätt att lära sig finska, även med hjälp av digitala verktyg, och lära sig att använda för sig själv lämpliga sätt att lära sig finska.

Mångsidig kompetens

K1

Kunskapskrav för vitsordet 5

Eleven tar under handledning sporadiskt ansvar för sina studier i finska.

Eleven kan använda något sätt för att lära sig finska och för att utveckla sina språkkunskaper tillsammans med andra.

Kunskapskrav för vitsordet 7

Eleven tar ofta ansvar för sina studier i finska.

Eleven kan använda några sätt för att lära sig finska och för att utveckla sina språkkunskaper även tillsammans med andra.

Kunskapskrav för vitsordet 8

Eleven tar regelbundet ansvar för sina studier i finska.

Eleven kan använda flera för hen själv lämpliga sätt att lära sig finska och för att utveckla sina språkkunskaper även tillsammans med andra.

Kunskapskrav för vitsordet 9

Eleven tar ansvar för sina studier i finska.

Eleven kan mångsidigt använda för hen själv lämpliga sätt att lära sig finska och för att utveckla sina språkkunskaper även tillsammans med andra.

Mål 4

Mål för undervisningen

- Uppmuntra eleven att se egna kunskaper i finska som en viktig del av kontinuerligt lärande och utökade språkresurser
- Uppmuntra och handleda eleven att lägga märke till möjligheter att använda sina kunskaper i finska i det egna livet samt modigt använda finska i olika situationer även utanför skolan

Mål för lärandet som härletts ur målen för undervisningen

Eleven lär sig att förstå betydelsen av kunskaper i finska som en viktig del av kontinuerligt lärande och utveckling av de egna språkresurserna.

Eleven lär sig att hitta möjligheter att använda sina kunskaper i finska.

Eleven lär sig att öva och använda sina kunskaper i finska i olika situationer och sammanhang även utanför skolan.

Föremål för bedömningen

Förmåga att bilda sig en uppfattning om betydelsen av kunskaper i finska som en del av kontinuerligt lärande och av de egna språkresurserna.

Centralt innehåll som anknyter till målen

I2 Färdigheter för språkstudier

Att reflektera över betydelsen av kunskaper i finska som en del av de egna språkresurserna och kontinuerligt lärande. Att ta reda på i vilka sammanhang kunskaper i finska behövs och kan användas idag och i framtiden. Att lägga märke till och tillsammans reflektera över var det finska språket kan användas och utnyttjas samt hur finskan syns i olika situationer och sammanhang. Att utnyttja olika finskspråkiga sammanhang.

Mångsidig kompetens

K2, K7

Kunskapskrav för vitsordet 5

Eleven kan ge något exempel på betydelsen av kunskaper i finska.

Kunskapskrav för vitsordet 7

Eleven kan ge exempel på betydelsen av kunskaper i finska som en del av det egna livet.

Eleven övar och använder sporadiskt sina kunskaper i finska i olika situationer och sammanhang.

Kunskapskrav för vitsordet 8

Eleven kan ge exempel på betydelsen av kunskaper i finska som en del av det egna livet och för utvecklingen av språkfärdigheter.

Eleven övar och använder ofta sina kunskaper i finska i olika situationer och sammanhang.

Kunskapskrav för vitsordet 9

Eleven kan berätta om betydelsen av kunskaper i finska som en del av det egna livet och för utvecklingen av språkfärdigheter samt för kontinuerligt språklärande.

Eleven övar och använder regelbundet sina kunskaper i finska i olika situationer och sammanhang.

Målområde: Växande språkkunskap, förmåga att kommunicera

Mål 5

Mål för undervisningen

- erbjuda eleven tillfällen att öva sig i muntlig och skriftlig kommunikation med hjälp av olika medier

Mål för lärandet som härletts ur målen för undervisningen

Eleven lär sig att aktivt delta i olika kommunikationssituationer.

Föremål för bedömningen

Kommunikationsförmåga i olika situationer

Centralt innehåll som anknyter till målen

I3 Växande språkkunskap: förmåga att kommunicera, förmåga att tolka texter, förmåga att producera texter

Att välja innehåll i kommunikationssituationer utgående från den unga och användningen av finska i till exempel olika gemenskaper, aktuella ämnen, elevernas intresse, inriktning till studier på andra stadiet samt att bekanta sig språkanvändning i arbetsliv och studier. Att rikligt öva olika kommunikationssituationer med hjälp av olika kommunikationskanaler. Att öva olika kommunikationssituationer genom aktiverande sätt.

Mångsidig kompetens

K4

Kunskapskrav för vitsordet 5

Kunskapsnivå A1.1

Eleven klarar sporadiskt av, med stöd av sin samtalspartner, några ofta återkommande och rutinmässiga kommunikationssituationer.

Kunskapskrav för vitsordet 7

Kunskapsnivå A1.2

Eleven klarar sporadiskt av ofta återkommande rutinmässiga kommunikationssituationer, men tar för det mesta ännu stöd av sin samtalspartner.

Kunskapskrav för vitsordet 8

Kunskapsnivå A1.3

Eleven reder sig i många rutinmässiga kommunikationssituationer men tar ibland stöd av sin samtalspartner.

Kunskapskrav för vitsordet 9

Kunskapsnivå A1.3/A2.1

Eleven reder sig i många rutinmässiga kommunikationssituationer.

Eleven kan utbyta tankar eller information i bekanta och vardagliga situationer.

Mål 6

Mål för undervisningen

- handleda eleven i att använda sig av språkliga kommunikationsstrategier

Mål för lärandet som härletts ur målen för undervisningen

Eleven lär sig att använda olika språkliga kommunikationsstrategier.

Föremål för bedömningen

Användning av kommunikationsstrategier

Centralt innehåll som anknyter till målen

I3 Växande språkkunskap: förmåga att kommunicera, förmåga att tolka texter, förmåga att producera texter

Att öva olika sätt att be om upprepning, långsammare tempo och förtydligande av samtalspartnern samt att använda ickeverbala tillvägagångssätt, till exempel gester och miner, för att nå fram med sitt budskap. Att öva olika kompensationsstrategier, till exempel att uttrycka sig på ett annat sätt. Att stärka elevens tilltro till den egna förmågan att lära sig språk och att modigt använda även begränsade språkkunskaper.

Mångsidig kompetens

K2, K4

Kunskapskrav för vitsordet 5

Kunskapsnivå A1.1

Eleven behöver mycket hjälpmedel (till exempel gester, teckningar, lexikon, internet). Eleven kan ibland gissa eller härleda enskilda ords betydelse utgående från kontexten, allmän kunskap eller sina andra språkkunskaper. Eleven kan uttrycka om hen har förstått.

Kunskapskrav för vitsordet 7

Kunskapsnivå A1.2

Eleven använder sig av det mest centrala ord- och uttrycksförrådet i sin kommunikation. Eleven behöver mycket hjälpmedel. Eleven kan be samtalspartnern att upprepa eller tala långsammare.

Kunskapskrav för vitsordet 8

Kunskapsnivå A1.3

Eleven deltar i kommunikation men behöver fortfarande ofta hjälpmedel. Eleven kan reagera med korta verbala uttryck, små gester (till exempel genom att nicka), ljud eller liknande minimal respons. Eleven måste ofta be samtalspartnern att förtydliga eller upprepa.

Kunskapskrav för vitsordet 9

Kunskapsnivå A1.3/A2.1

Eleven deltar i kommunikation och behöver endast sporadiskt hjälpmedel. Eleven kan reagera med korta verbala uttryck. Eleven måste relativt ofta be om förtydligande eller upprepning och behöver mera sällan stödja sig på nonverbala uttryck. Eleven kan i viss mån utnyttja samtalspartnerns uttryck i sin egen kommunikation.

Mål 7

Mål för undervisningen

- hjälpa eleven att öka sin kännedom om uttryck som hör till artigt språkbruk

Mål för lärandet som härletts ur målen för undervisningen

Eleven lär sig ett lämpligt och artigt språkbruk.

Föremål för bedömningen
Kulturellt lämpligt språkbruk

Centralt innehåll som anknyter till målen

I3 Växande språkkunskap: förmåga att kommunicera, förmåga att tolka texter, förmåga att producera texter

Att öva artigt språkbruk, till exempel olika artighetsfraser, i rutinmässiga kommunikationssituationer och på ett för kulturen lämpligt sätt.

Mångsidig kompetens

K2, K4, K6

Kunskapskrav för vitsordet 5

Kunskapsnivå A1.1

Eleven kan använda några för språket eller kulturen typiska artighetsfraser (hälsa, säga adjö, tacka) i några mycket rutinmässiga sociala sammanhang.

Kunskapskrav för vitsordet 7

Kunskapsnivå A1.2

Eleven kan använda några av de vanligaste artighetsfraserna på språket i rutinmässiga sociala sammanhang.

Kunskapskrav för vitsordet 8

Kunskapsnivå A1.3

Eleven kan använda vanliga uttryck som kännetecknar artigt språkbruk i många rutinmässiga sammanhang.

Kunskapskrav för vitsordet 9

Kunskapsnivå A1.3/A2.1

Eleven klarar av några korta sociala situationer och kan använda några artiga hälsnings- och tilltalsfraser samt framföra till exempel önskemål, invitationer, förslag och ursäkter och besvara sådana.

Målområde Växande språkkunskap, förmåga att tolka texter

Mål 8

Mål för undervisningen

- uppmuntra eleven att tolka för sig själv och sin åldersgrupp lämpliga och intressanta muntliga och skriftliga texter

Mål för lärandet som härletts ur målen för undervisningen

Eleven lär sig att förstå olika muntliga och skriftliga texter.

Föremål för bedömningen

Förmåga att tolka texter

Centralt innehåll som anknyter till målen

I3 Växande språkkunskap: förmåga att kommunicera, förmåga att tolka texter, förmåga att producera texter

Att öva ord och strukturer i samband med ämnesområden som anknyter till elevernas liv. Innehåll väljs utgående från aktuella ämnen, som är av både intresse och betydelse för eleverna, och som anknyter till språkkunskap som behövs i arbetsliv och studier samt de ungas egna framtidsplaner. Att lära sig ord och uttryck i samband med många olika slag av muntliga och skriftliga texter. Att öva finskans uttal, betoning och intonation.

Mångsidig kompetens

K4

Kunskapskrav för vitsordet 5

Kunskapsnivå A1.1

Eleven förstår en begränsad mängd talade och skrivna ord och uttryck. Eleven känner till teckensystemet eller ett mycket begränsat antal skrivtecken.

Kunskapskrav för vitsordet 7

Kunskapsnivå A1.2

Eleven förstår skriven text bestående av några ord och långsamt tal som innehåller inövade, bekanta ord och uttryck.

Eleven kan urskilja enskilda fakta i en text.

Kunskapskrav för vitsordet 8

Kunskapsnivå A1.3

Eleven förstår med hjälp av kontexten skriven text och långsamt tal som innehåller enkla, bekanta ord och uttryck.

Eleven kan plocka ut enkel information enligt behov ur en kort text.

Kunskapskrav för vitsordet 9

Kunskapsnivå A1.3/A2.1

Eleven förstår texter som innehåller enkla, bekanta ord och uttryck samt tydligt tal.

Eleven förstår det centrala innehållet i korta, enkla budskap som intresserar hen och grundtankarna i en förutsägbar text som innehåller ett bekant ordförråd.

Målområde Växande språkkunskap, förmåga att producera texter

Mål 9

Mål för undervisningen

- ge eleven många möjligheter att öva sig i att tala och skriva i för åldern lämpliga situationer och i detta sammanhang fästa uppmärksamhet vid uttal och vid strukturer som är relevanta för textens innehåll

Mål för lärandet som härletts ur målen för undervisningen

Eleven lär sig att uttrycka sig muntligt och skriftligt genom att använda lämpligt ordförråd och centrala strukturer.

Eleven lär sig att uttala begripligt

Föremål för bedömningen

Förmåga att producera texter

Centralt innehåll som anknyter till målen

I3 Växande språkkunskap: förmåga att kommunicera, förmåga att tolka texter, förmåga att producera texter

Att öva ord och strukturer både muntligt och skriftligt i olika naturliga språkanvändningssituationer. Innehåll väljs utgående från aktuella ämnen, som är av både intresse och betydelse för eleverna, och som anknyter till språkkunskap som behövs i arbetsliv och studier samt de ungas egna framtidsplaner. Att rikligt och mångsidigt öva finskans uttal, betoning och intonation. Att öva sig att utnyttja fonetiska tecken då man lär sig uttal.

Mångsidig kompetens

K4, K5

Kunskapskrav för vitsordet 5

Kunskapsnivå A1.1

Eleven kan uttrycka sig mycket begränsat i tal med hjälp av inövade ord och inlärd standarduttryck.

Eleven uttalar några inövade uttryck begripligt.

Eleven kan skriva några enskilda ord och uttryck.

Kunskapskrav för vitsordet 7

Kunskapsnivå A1.2

Eleven kan med hjälp av ett begränsat uttrycksförråd berätta om några bekanta och för hen viktiga saker samt skriva några korta meningar om inövade ämnen.

Eleven uttalar de flesta inövade uttrycken begripligt.

Eleven behärskar ett mycket begränsat ordförråd, några situationsbundna uttryck och en del av den elementära grammatiken.

Kunskapskrav för vitsordet 8

Kunskapsnivå A1.3

Eleven behärskar en begränsad mängd korta, inövade uttryck, det mest centrala ordförrådet och grundläggande satsstrukturer.

Eleven kan med hjälp av ett begränsat uttrycksförråd berätta om vardagliga och för hen viktiga saker samt skriva enkla meddelanden.

Eleven uttalar inövade uttryck begripligt.

Kunskapskrav för vitsordet 9

Kunskapsnivå A1.3/A2.1

Eleven kan med enkla meningar och ett konkret ordförråd berätta om vardagliga och konkreta saker som är viktiga för hen.

Eleven behärskar ett centralt ordförråd och strukturer.

Eleven kan tillämpa några grundläggande uttalsregler.